

UTLYSNING

Utredning av en panteordning for teinefiske

FHF lyser ut inntil 3 millioner NOK for utredning av hvordan en panteordning for teiner kan innføres i fiskerinæringen.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i sjømatnæringen. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med **saksnummer 24/00008**

Tidsplan

04.09.2024: Åpen utlysning offentliggjøres

16.10.2024: Frist for innlevering av søknad (innen kl. 14:00)

November 2024: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering.

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 18.09.2024 kl. (innen kl. 12:00). Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

EUs reviderte rammedirektiv om avfall (2008/98/EC) og direktiv om plastprodukter (EU 2019/904) pålegger landene å etablere ordninger for utvidet produsentansvar for utstyr som inneholder plast fra fiskeri, akvakultur og fritidsfiske (heretter kalt fiskeutstyr) innen 31. desember 2024, og dette skal bidra til å redusere miljøkonsekvensene av disse plastproduktene samt å fremme utviklingen av sirkulærøkonomi. Miljødirektoratet utredet på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet løsninger på produsentansvarsordningene i Norge. Et utvidet produsentansvar gir produsentene ansvar for produktene også når de har blitt avfall. Produsentansvar innebærer at kostnaden for avfallshåndtering inkluderes i prisen på produktet. Dette er i samsvar med prinsippet om at forurensere skal betale. Miljødirektoratet anbefaler at produsentansvaret omfatter fiskeutstyr som brukes i havet og i ferskvann, inkludert oppdrettsanlegg på land. Forslaget er nå sendt til Klima- og miljødepartementet, som igjen vil gi Miljødirektoratet et høringsoppdrag. Målet er at forskriftsendringen skal tre i kraft i desember 2024.

Likevel er tapte fiskeredskaper en av de større bidragsyterne til verdens marine forsøplingsproblemer og de er blitt anerkjent som en kilde til alvorlige biologiske og sosio-økonomiske problemer over hele verden. Moderne fiskeutstyr er produsert av ikke-nedbrytbare syntetiske materialer og kan utgjøre en stor trussel for det marine dyrelivet ved at det kan fortsette å fiske i mange år selv om utstyret er gått tapt for fiskeren. Slikt «spøkelsesfiske» kan oppstå når dyrene vikles inn i garn eller fanges i teiner. Mye av tapt fiskeredskap som blir funnet er teiner og det anslås at flere tusen teiner mistes hvert år lang Norskekysten og i Barentshavet.

En panteordning for teiner som brukes i fritids- og kommersielt fiske i Norge kan være en god løsning for å skape insentiv for å levere brukte (tapte) teiner og bidra til å redusere miljøproblemer forårsaket av dem.

Målsetting

Utrede hvordan en panteordning for teiner kan innføres og hvilken konsekvens den kan ha i fiskerinæringen.

Delmål:

- Utrede hvordan en panteordning kan innføres for teiner fra kommersielt- og fritidsfiske.
- Utrede hvilken konsekvens en panteordning kan ha i fiskerinæringen.
- Identifisere mangler i systemet for implementering av panteordning i fiskerinæringen.
- Vurdere utvikling av en digital løsning for informasjonsflyt, der rapporteringspliktige fiskere/bedrifter kan registrere informasjon til en sentral database.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Det tas sikte på å iverksette ett prosjekt fra utlysningen.
- Prosjektet kan være inntil 2 år fra oppstart, med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode, som må begrunnes.
- Anbefales en dialog/koordinering med FHF prosjekt 901757 «Digital implementering av Plastdirektivet for plastholdig utstyr i akvakulturmarkedet».
- Prosjektet skal ha en tydelig forankring i eksisterende kunnskap, og utføres i et nært og industrielt rettet samarbeid med leverandørindustrien, forvaltningsmyndighetene og fiskeriorganisasjonene.
- Prosjektbeskrivelsen skal også nyttiggjøre synergier opp mot relevante og pågående aktiviteter/prosjekt.

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforslagets relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Næringsnytte og hvordan resultatene kan utnyttes (0,8)
4. I hvilken grad vil prosjektet bidra til økt bærekraft (0,6)
5. Gjennomføringsevne: Prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, kvalitetssikring og faglige forutsetninger (0,7)
6. Tilknytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,3)
7. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
8. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
9. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra ekstern kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)